

Slika zdravlja - Kvalitativno istraživanje na području Šibensko-kninske županije

Županijski tim za zdravlje

Područje Šibensko-kninske županije podijeljeno je u svrhu istraživanja u 3 (tri) područja, i to:

1. PODRUČJE ŠIBENIKA (područje grada Šibenika, općine Murter, Pirovac, Tisno, grad Vodice, grad Skradin, općina Bilice, općina Primošten, općina Rogoznica)
2. PODRUČJE DRNIŠA (područje grada Drniša, općina Unešić, Općina Promina, općina Ružić)
3. PODRUČJE KNINA (područje grada Knina, općina Kistanje, općina Kijevo, općina Ervenik, općina Biskupija)

Kao ciljane skupine odabrali smo:

1. PODRUČJE ŠIBENIKA- mladi, stari, nezaposleni
2. PODRUČJE DRNIŠA- mladi, stari
3. PODRUČJE KNINA- mladi, stari, nezaposleni

Metode ispitivanja bile su –polustrukturirani intervju , fokus grupe (u radu sa srednjoškolicima), te emisije na radio emisija (radio Šibenik, radio Drniš, radio Knin, radio Ritam).

ISPITANICI		PODRUČJE			
		ŠIBENIK	KNIN	DRNIŠ	UKUPNO
MLADI	MLADI:	23			
	-skupine učeska 3. uzreda SŠ (po 4- 5 učenika)	0	11	5	39
	-studenat		8	2	10
	PROMATRAČI MLADIH:	11	9	4	24
	-prosječni djelatnik	4	2	3	9
-zdravstveni djelatnik	2	1	1	4	
-političar	2	1	1	4	
-radio					
STARI	STARI:	14	12	3	29
	-stanje osobe smještene u s Domu i one koje žive u vlastitom domaćinstvu				
	PROMATRAČI STARIH:	1	1	0	2
	-Dom za stare osobe	0	2	1	3
	-ČZSS	9	2	3	14
-zdravstveni djelatnik	2	1	1	4	
-političar	2	1	1	4	
-radio					
NEZAPOSLENI	NEZAPOSLENI:	5	5	0	10
	-mlađ nezaposleni (do 35 god.)	4	9	0	13
	-stari nezaposleni (iznad 40 god.)				
	PROMATRAČI NEZAPOSLENIH:	2	1	0	3
	-HZZ	4	3	0	7
-ČZSS	2	1	0	3	
-Zdravstveni djelatnik	2	1	0	3	
-Političar	2	1	0	3	
-Radio					
UKUPNO:		101	72	25	198

ŠIBENIK - MLADI

ŠIBENIK-mladi, ciljana skupina, problemi:

58 – ovisnosti (droga, alkohol, pušenje, klađenje)

21 – nedostatak sadržaja za slobodno vrijeme (zabavni, sportski, kulturni)

18 – stres (vezan uz školu, roditelje, vršnjake, društveni trend)

14 – sniženo raspoloženje (depresivnost, dosada, «nitko nas ne razumije»)

13 – nema novaca (socijalna situacija, puno nezaposlenosti, slaba perspektiva)

12 – nasilje (psihičko i fizičko među vršnjacima 8, u obitelji 2, od starijih 1)

7 – nezdrave navike (brza hrana, pretilost)

7 – rani nezaštićeni spolni odnosi (nedostupna kontracepcija, spolne bolesti, nema nadležnih službi)

5 – društvena klima (negativna mala sredina konzervativnih ljudi, mladi nikoga ne zanimaju,

negativna društvena sredina)

5 – zapuštenost okoliša (osnovna higijena okoliša i ekologija)

3 – «loše društvo» (vršnjaci)

1 – samoubojstvo (kod mladih)

ŠIBENIK-mladi, promatrači, problemi:

27 – ovisnosti (alkohol 10, droge 8, pušenje 8, igrice, mobiteli, kafići oko škola, nepoštivanje zabrane prodaje alkohola i cigareta mladima od 18, dostupnost droge)

19 – obitelj (nesređena obitelj, slaba komunikacija, brz tempo života, kućni odgoj, problemi u obitelji)

15 – nezdrave navike (brza hrana, pretilost, nedovoljno bavljenje sportom, sjedenje, boravak u zatvorenom, nema prostora za bavljenje sportom, skupe članarine u klubovima)

11 – nebriga društva za mlade (nisu uključeni, loš obrazovni sustav, «kad neće nitko, zašto bih ja», mito, korupcija)

8 – organizacija slobodnog vremena (sport, zabava, kulturni život)

8 – loš standard (novac, socijalna situacija)

7 – neizvjesna budućnost (beperspektivnost mladih, nema radnih mjesta)

6 – stres (vezan uz pritisak i očekivanja roditelja)

6 – neodgovorno ponašanje (život noću, nekontrolirani izlasci)

5 – neulaganje u preventivu (nedovoljno prevencije, slaba educiranost u školi o drogi, premalo edukacije svih)

4 – neznanje i slabe higijenske navike

3 – opća pasivnost mladih

1 – nepoštivanje zakona o zabrani prodaje alkohola i cigareta mladima, dostupnost droge

1 – fobije kod djece

ŠIBENIK-mladi, ciljana skupina, što poduzeti:

20 – omogućiti sadržaje za slobodno vrijeme (sportski, zabavni, kulturni, kino, disco, koncerti, klubovi, zabavni centri)

15 – škola treba uložiti u sadržaj, osim puke nastave (slobodne aktivnosti, više stručnjaka za probleme mladih, škola demokracije, suradnja škole i roditelja, ormarići za knjige u školi)

5 – «policija treba raditi svoj posao» (provođenje zakonom utvrđenih zabrana, dostupnost droge)

4 – spolna edukacija (dostupnost kontracepcije, spolni odgoj)

3 – motivirati mlade, ulagati u njihovu perspektivu

ŠIBENIK-mladi, promatrači, što poduzeti:

13 – zdravstveno preventivni programi (alkohol, droga, savjetovanište za mlade, savjetovanište za spolno zdravlje, od vrtića do javnih tribina)

8 – organizacija slobodnog vremena (bolji uvjeti, više sportskih sadržaja, prostori za druženja bez alkohola, cigareta i droge, smanjiti dosadu, igrališta, kulturni sadržaji)

6 – programi prevencije usmjereni u jačanje kapaciteta škole za odgojnu ulogu (edukacija iz komunikacije, stručno savjetovanje, rad na problemima mladih)

4 – suradnja i koordinacija udruga i institucija sustava (koordinirano raditi na skrbi o obitelji, odgoju mladih, poticanje volonterskog rada)

4 – pružanje ekonomske perspektive mladima (radna mjesta, profesionalna orijentacija, obrazovanje za zanimanja koja su tražena)

ŠIBENIK – STARI

ŠIBENIK-stari, ciljana skupina, problemi:

19 – teška socijalna situacija (nema novca za zdravu hranu, lijekove, loši uvjeti stanovanja, «kresanje» prava)

10 – usamljenost, promjene u tradicionalnoj obitelji, slaba komunikacija među generacijama
9 – potreba za pomoći od strane drugih (osobna higijena, odlazak na preglede, pomoć u kući)

4 – kronični zdravstveni problemi vezani uz starost

2 – slaba informiranost

1 – alkoholizam starih

1 – nedostatak kulturnih i zabavnih sadržaja

1 – strah od smrti

ŠIBENIK-stari, promatrači, problemi:

17 – prekomplikiran sustav zdravstvene zaštite (neprilagođen starima)

1 – premalo stručnog osoblja i aparata u bolnicama

1- čekanje na smještaj u dom

1 – nekontrolirano uzimanje lijekova

1 – premalo stručnog osoblja

ŠIBENIK-stari, ciljana skupina, što poduzeti:

21 – organizirati razne oblike pomoći u kući (posjete zdravstvenog osoblja, , posjete i razgovori, pomoć u kućanskim poslovima, njega)

4 – ublažiti kriterije za dobivanje prava iz socijalne skrbi

3 – povećati informiranost o pravima na kućnu njegu i pomoć

3 – uložiti u zdravstveno prosvjeđivanje i preventivni rad sa starima

3 – novi i sadržajno bogatiji kapaciteti u domovima za stare

3 – organizirati druženje i zabavni život starih

ŠIBENIK-stari , promatrači, što poduzeti:

9 – više posjeta u kući (CZSS, gerontodomaćice, patronaža, udruge, liječnik čak i bez indikacija)

8 – volonterski rad sa starima (mladi za stare, povezati patronažu s volonterima)

6 – pojednostavniti sustav zdravstvene zaštite (veći broj specijalista, popodnevi rad specijalističkih ambulanti radi starih, obavijest o pravima u ambulantama PZZ, povezanost patronaže i PZZ)

5 – više kapaciteta dnevnog boravka i više programa u dnevnim boravcima

3 – olakšati prijam u dom za stare (red čekanja, uvjeti u ustanovi)

3 – bolja preventivna zdravstvena edukacija

2 – uključivanje starih u udruge, organizacija društvenog života

ŠIBENIK - NEZAPOSLENI

ŠIBENIK-nezaposleni, ciljana skupina, problemi:

Mlađi:

7 – socijalna situacija (nema novca, nemogućnost zasnivanja obitelji, skupe administrativne pristojbe, nemogućnost dobivanja kredita)

6 – sniženo raspoloženje (depresivnost, nezadovoljstvo, stres, beskorisnost, besperspektivnost)

2 – društvena izolacija

Stariji:

10 – sniženo raspoloženje (nemoć, depresija, nesigurnost, osjećaj nemoći, napuštenosti, gubitka nade)

5 – nekonkurentnost na tržištu rada (psihička i fizička potošenost)

3 – teška socijalna situacija

1 – narušeni obiteljski odnosi

ŠIBENIK- nezaposleni, promatrači, problemi:

17 – duševno zdravlje

7 – nekonkurentnost na tržištu rada (psihička i fizička potrošenost, neadekvatna znanja)

4 – loša gospodarska situacija u županiji

3 – narušen sustav vrijednosti (parazitiranje, neodgovoran odnos prema poslu)

1 – rizično ponašanje

ŠIBENIK- nezaposleni, ciljana skupina, što poduzeti:

Mlađi:

2 – edukacija, prekvalifikacija

1 – osloboditi plaćanja u zdravstvu

1 – smanjiti korupciju

Stariji:

2 – prekvalifikacija

2 – psihološko savjetovanje

1 – povećati osobni angažman pri traženju posla

ŠIBENIK- nezaposleni, promatrači, što poduzeti:

6 – detektirati potrebe i profesionalno orijentirati prema stvarnim potrebama

2 – stimulirati zapošljavanje starijih od 45 godina

2 – povećati socijalna prava (socijalna pomoć, socijalni stanovi)

1 – organizirati javne radove

KNIN - MLADI

KNIN-mladi, ciljana skupina, problemi:

33 – ovisnosti (alkohol 12, droga 12, kockanje 5, pušenje 4)

21 – loša gospodarska situacija i perspektiva mladih u Kninu (obitelj na socijalu, mogućnost zapošljavanja, nema poduzetništva)

16 – sadržaji za slobodno vrijeme (samo «kninske prčvarnice», previše kafića, «cajke i maxi voltaža» - nema drugih mjesta za izlaske, nema sportskih sadržaja)

10 – nasilnička ponašanja (tuče 3, krađe 3, brza vožnja 3, nema posla, život na socijalnoj pomoći, ubijanje dosade)

9 – «to je KNIN» (grad sa najviše mladih, rat-poraće, podijeljenost društva, oni koji bi trebali ne vode brigu)

5 – nezdrava prehrana (brza hrana, pretilost)

3 – rani nezaštićeni spolni odnosi (preskupi kondomi)

3 – narušeni obiteljski odnosi

1 – pasivnost mladih

1 – «picavanje»

KNIN-mladi, promatrači, problemi:

15 – ovisnosti (alkohol 8, droga 3, duhan 3)

15 – «to je KNIN» (specifična populacija, razdvojene obitelji, nema jedinstvenog identiteta mladih, takav je mentalitet, needuciranost roditelja, rezignacija stanjem i društvenom klimom u Kninu, depresivnost cijele obitelji zbog neriješenih problema, područje posebne državne skrbi samo na papiru)

13 – sadržaji za slobodno vrijeme (prisiljeni su ići u kafiće jer drugoga nema)

13 – loša gospodarska situacija i perspektiva mladih u Kninu (nezaposlenost, roditelji na socijalnoj pomoći, neizvjesnost, besperspektivnost)

6 – nezdrave navike (brza hrana, pretilost, tjelesna neaktivnosti)

3 – nasilje, otuđenost, delinkventno ponašanje

1 – TV

1- igrice

1 – «goli pupak»

KNIN-mladi, ciljana skupina, što poduzeti:

11 – ulaganje zajednice u mlade (poticanje volonterskog rada, prostori za opuštanje, poticanje kreativnosti, sportski sadržaji, sezonski poslovi, više kulturnih sadržaja, Dom za studente, «mladi na čelo grada»

3 – «policija treba raditi svoj posao» (osigurati provedbu zakonom određenih zabrana – prodaja alkohola i cigareta, dostupnost droga)

3 – uložiti u gospodarsku perspektivu Knina

2 – roditelji bi trebali imati nadzor nad ponašanjem svoje djece

KNIN-mladi , promatrači, što poduzeti:

3 – škola treba uložiti u sadržaj, osim provođenja puke nastave

2 – poticati mlade da sudjeluju, da se udružuju

1 – organizirati klubove za mlade

1 – ulaganje u zdravstveno promotivne programe

KNIN - STARI

KNIN-stari, ciljana skupina, problemi:

12 – rat-poraće, neulaganje u tu specifičnost

11 – dostupnost zdravstvene zaštite (u domu za stare, dostupnost hitne pomoći, dostupnost na selu, odlazak na pretrage, ne zna se tko odgovara za zdravstvo, nema zdravstvenog osiguranja)

9 – usmjerenost na bolest (kronična stanja vezana uz starost – 7 iz doma)

8 – nema novca (za pretrage, usluge, preskup put do zdravstvenih usluga, lijekovi)

1- usamljenost

1 – zdravstvena neinformiranost

1 – uvjeti u domu

KNIN -stari, promatrači, problemi:

4 – dostupnost specijalističke zdravstvene zaštite i rehabilitacije

3 – dostupnost kontrole kroničnih stanja u PZZ

3 – usamljenost

3 – socijalna situacija

1 – dostupnost hitne pomoći

prometna izoliranost

1 – specifičnost područja (rat-poraće)

KNIN -stari, ciljana skupina, što poduzeti:

8 – bolji uvjeti i sadržaj u domu za stare

4 – više okupljanja i druženja (za one koji žive u vlastitom domaćinstvu)

1 – duže liječenje u bolnici i banjama

1 - olakšati prava na kućnu njegu

1 – približiti im svećenika

KNIN -stari , promatrači, što poduzeti:

5 – osposobiti kninsku bolnicu

4 – organizirati razne oblike pomoći u kući

3 – bolja kontrola kroničnih stanja i intenzivniji rad na preventivi od strane PZZ

1 – prilagoditi sustav specifičnostima područja

1 – uključiti stare u projekte («stari zanati»

1 – ojačati civilni sektor

KNIN - NEZAPOSLENI

KNIN -nezaposleni, ciljana skupina, problemi:

Mlađi:

10 – rizična ponašanja (tuča, alkohol, narkomanija)

7 – beznađe (ne znaju što će sami sa sobom, ili odlaze ili bježe u rizična ponašanja, otvaranje novih radnih mjesta je nemoguća misija, nema plana pomoći)

3 – siromaštvo, materijalna nesigurnost

1 – nemaju zdravstveno osiguranje

1 – loša zdravstvena kultura

1 – nema medicine rada

Stariji:

15 – smanjena dostupnost zdravstvene zaštite (nema zdravstvenog osiguranja, prometna povezanost uključujući i preskup odlazak na preglede, dostupnost specijalističkih usluga i pretraga)

9 – situacija vezana uz rat, poraće, migracije (fiksirani na rat, Knin na margini zbijanja, doseljenici i povratnici se nisu snašli, nema komunikacije među tim skupinama, međusobno nepovjerenje)

4 – duševno zdravlje (depresivnost, apatija, kronični stres, psihičke smetnje, PTSP)

3 – loša zdravstvena prosvijećenost

3 – pasivnost društva ali i pojedinaca (ako bude bolje otići će u CZSS)

3 – siromaštvo

1 – nema sadržaja

1 – nezaposlenima koji su zdravstveno hendikepirani je posebno teško

1 – alkoholizam mladih

KNIN - nezaposleni, promatrači, problemi:

6 – specifičnost rata-poraća i migracija (neprilagođenost sustava stvarnoj situaciji, poseban mentalitet, posebna društvena situacija, ljudi bez inicijative, nepovjerljivi, socijala se isplati)

5 – duševno zdravlje (depresija, psihički problemi, problemi u odgoju djece, opća apatija)

3 – loša zdravstvena prosvijećenost (higijena, obrazovanje)

3 – loše materijalne prilike

2 – nema zdravstvenog osiguranja

2 – zdravstvene institucije u Kninu ne zadovoljavaju potrebe

1 – alkoholizam

1 – narušeni obiteljski odnosi

1 – loša gospodarska situacija u Kninu

KNIN - nezaposleni, ciljana skupina, što poduzeti:

Mlađi:

3 – bolja angažiranost policije na sprječavanju nasilja

- 1 – ulagati u preventivne akcije, zdravstveno prosvjeđivanje
- 1 – potaknuti poduzetnički duh

Stariji:

- 4 – potaknuti ekonomski razvoj
- 1 – olakšati ostvarivanje prava iz socijalne skrbi
- 1 – iskoristiti kapacitete koje Knin ima
- 1 – ulagati u zdravstveno prosvjeđivanje

KNIN - nezaposleni , promatrači, što poduzeti:

- 3 – prekvalifikacija, profesionalna orijentacija
- 3 – ulagati u zdravstveni odgoj, prosvjeđivanje
- 2 – povećati dostupnost zdravstvenih institucija i psihološke pomoći
- 1 – koordinacija civilnog društva
- 1 – koordinacija HZZ i HZZO
- 1 – uvjetovati prava na socijalnu pomoć sudjelovanjem u javnim radovima

DRNIŠ - MLADI

DRNIŠ-mladi , ciljana skupina, problemi:

- 13 - ovisnosti (droga 5,alkohol 4, ovisnosti 2, pušenje 2)
- 11- sadržaji u slobodno vrijeme (sportski i kulturni)
- 8 - stres (u školi, problemi kod kuće, dosada)
- 2 - nezdrava prehrana
- 2 - nema novca (za školovanje i mogućnost zapošljavanja)
- 1 – nezanimljivo informiranje mladih (u smislu zdravstvenog prosvjeđivanja)
- 1 – anoreksija

DRNIŠ-mladi , promatrači, problemi:

- 18 – ovisnosti (alkohol, droge, pušenje)
- 12 – sadržaji u slobodno vrijeme (nema ih ali se niti ne koriste postojeći, model ponašanja je «druženje u kafićima» već sa 12-13 godina)
- 5 – uloga obitelji (davanje novca umjesto ljubavi, loša komunikacija, nema bliskosti, nema kontrole nad ponašanjem djece)
- 5 – nezdrave navike (brza hrana, pretilost, tjelesna neaktivnost)
- 2 – uloga škole (ne ulaže dovoljno u sadržaj, osim puke nastave)
- 1- neodgovorno spolno ponašanje

DRNIŠ-mladi , ciljana skupina, što poduzeti:

- 7 – ulagati u sadržaje za slobodno vrijeme (zabava, sport, kultura)
- 2- poboljšati kapacitet škole za odgoj djece (edukacija iz komunikacije, savjetovani rad, rad na problemima mladih)
- 1 – ulagati u zdravstveno preventivnu edukaciju
- 1 – poboljšati gospodarsku perspektivu mladih u Drnišu (više mogućnosti za obrazovanje i rad)

DRNIŠ-mladi , promatrači, što poduzeti:

- 4 - ulagati u zdravstveno preventivnu edukaciju
- 3 - poboljšati kapacitet škole za odgoj djece (edukacija iz komunikacije, savjetovani rad, rad na problemima mladih)

- 2 - omogućiti razvoj civilnog društva
- 2 - poboljšati gospodarsku perspektivu mladih u Drnišu (mogućnosti zaposlenja)

DRNIŠ - STARI

DRNIŠ-stari, ciljana skupina, problemi:

6 - loša dostupnost zdravstvene zaštite (nema hitne, nedostupnost specijalista, loša prometna povezanost)

3 - usamljenost (nema mladih)

2 - nema novca

1 - ne mogu pratiti promjene

DRNIŠ -stari, promatrači, problemi:

9 - loša dostupnost zdravstvenih usluga radi prometne izolacije (ne mogu sami doći na pregled)

7 - prepuštenost samih sebi (usamljenost, nema mladih, slab povratak, mladi odlaze u veće sredine radi školovanja i posla)

5 - posljedice rata i progonstva (veći broj psihosomatskih bolesti, minirana područja)

5 - male mirovine

3 - nema smještaja u staračke domove

3 - nema dovoljno pomoći u kući (gerontodomaćice)

2 - nepismenost

1 - nedostupnost sadržaja

DRNIŠ -stari, ciljana skupina, što poduzeti:

1 - povećati smještajne kapacitete u domu za stare

1 - pojednostavniti dostupnost zdravstvene zaštite (smanjiti čekanje)

1 - potaknuti stare da se udružuju u udruge

1 - organizirati volonterski rad i kontrolu udruga

DRNIŠ -stari , promatrači, što poduzeti:

6 - lokalno riješiti prijevoz

6 - organizirati volonterski rad i bolje kontrolirati civilni sektor

3 - pri CZSS organizirati gerontodomaćice

1 - povećati timove za pomoć i njegu u kući

1 - povećati preventivne programe (klubovi liječenih...)

1 - stare školske zgrade prenamijeniti za druženje starih

Zdravstvena slika stanovništva otoka Šibenskog i Vodičkog arhipelaga

pružanje liječničke pomoći

brod za brzu intervenciju - zdravstvene interv.pruža policijski brod

stari i nemoćni, koji ovise o pomoći susjeda bez skrbi obitelji

češći dolazak liječnika

uređenje ambulante za potrebe zdravstvene skrbi

liječnički tim tijekom ljetnih mjeseci .

vozilo za sprovode

liječnik svakodnevno za dva susjedna otoka Kaprije i Žirje

zdravstvene interv.pruža policijski brod

Starački dom na jednom od otoka za sve otočane

Osobe sa invaliditetom

Nemogućnost ostvarivanja prava iz domene zdr. i soc. skrbi

Nepristupačnost zdravstvenih usluga- fizičke barijere

Nedostatna zdravstvena i socijalna zaštita

Opća nebriga društva za osobe sa invaliditetom (parkirna mjesta, sredstva za udruge itd)

Nedovoljno financijskih sredstava

Nemogućnost zapošljavanja

Osamljenost
Socijalna isključenost